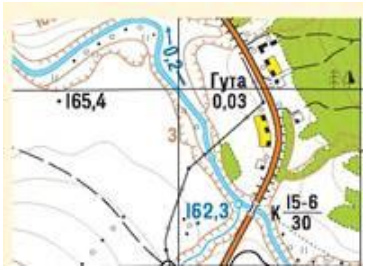
ЗАВДАННЯ
І етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з географії 2026-2027 н.р.
8 клас

Теоретичний тур

Тести

(15 балів)

1.Укажіть тип картографічної проекції, що забезпечує точне зображення відстаней і площ, але спричинює спотворення кутів і форм географічних об'єктів.
А рівнопроміжна
Б рівновелика
В рівнокутна
Г довільна
2.Укажіть вантажопідйомність моста, позначеного на фрагменті топографічної карти.
А 15
Б 6
В 30
Г 162,3.
3.Укажіть дослідника за описом.
У його працях розповідається про південні території України – узбережжя Чорного моря. Ще у V ст. до н. е. він точно описав Придніпров'я з родючими пасовищами. Також згадував Дніпро (Борисфен), Дунай (Істр), Дністер (Тірас); дав детальну характеристику Чорного (Понт Евксінський) і Азовського (Меотійського) морів.
А Страбон
Б Геродот
В Арістотель
Г Ератосфен.
4. Чому дорівнює географічна широта населеного пункту, для якого кут між Полярною зорею і точкою зеніту становить 35° 10′?
А. 54° 50′ пн. ш. Б. 35° 10′ пн. ш. В. 44° 50′ пн. ш. Г. 45° 10′ пн. ш.
5. У якій проєкції складаються карти Антарктиди та Арктики?
А. Циліндричній
Б. Конічній
В. Азимутальній
Г. Умовній
6. На топографічній карті масштабу 1:200 000 відстань між двома селами дорівнює 9 см. Яка відстань між цими селами на місцевості (у кілометрах)?
А. 9 км. Б 18 км. В 2 км. Г 20 км.
7. Якщо вранці сонце світить у заднє скло автомобіля, а тінь падає попереду, то водій прямує з …
А. Тернополя до Чернівців.
Б. Житомира до Києва.
В. Києва до Одеси.
Г. Полтави до Києва.
8.Які характерні особливості антициклону спричиняють посилення смогу в містах із високим рівнем забруднення повітря, особливо влітку?
А. Низхідні потоки повітря, слабкий вітер або штиль.
Б. Висока вологість повітря, захмарене небо, затяжний дощ.

В. Низький атмосферний тиск, висока ймовірність опадів.
Г. Велика добова амплітуда коливань температури повітря.
9. Визначте географічну довготу населеного пункту, якщо в ньому 14 год 40 хв за місцевим часом. У цей час у м. Києві (51° пн. ш., 31° сх. д.) місцевий час становить 12 год.
А 71° сх. д. Б 51° сх. д. В 40° сх. д. Г 82° сх. д.
10. Оберіть періоди геологічної історії Землі, які перелічені від більш ранніх до більш пізніх.
А неоген, силур, тріас
Б юра, тріас, палеоген
В силур, крейда, неоген
Г палеоген, юра, девон.
11. Укажіть острів, який за площею поверхні більший, ніж територія України.
А Калімантан
Б Ява
В Мадагаскар
Г Сицилія.
12. Чому в тропічних широтах Азії утворилися значно менші за площею пустелі, ніж Сахара в Африці?
А протяжність Азії із заходу на схід менша, ніж протяжність Африки
Б високі гори розділяють пояс пустель в Азії на окремі частини
В на території Азії поширені нестійкі до вивітрювання гірські породи
Г в Азії сформувалися великі за площею басейни внутрішнього стоку.
13. Розгляньте таблицю, яку склали геологи, досліджуючи відслонення. Визначте сумарну товщину (м) гірських порід палеозойського віку.
А 9 м
Б 14 м
В 19 м
Г 24 м

порода	*геологічний період*	*товщина (м)*
глина	тріасовий	10
вапняк	крейдовий	6
вугілля	кам'яновугільний	3
доломіт	кембрійський	11

14. Туристи йшли з бази до озера у північно-східному напрямку. За яким азимутом відбуватиметься їхнє повернення на туристичну базу?
А 270˚ Б 45˚ В 225˚ Г 315˚.
15. 3. У яке місто прямував автомобіль з Києва, якщо опівдні Сонце світило у праве скло автомобіля, а тінь лягала ліворуч від напрямку руху?
А Одесу Б Житомир В Чернігів Г Харків

Творче питання.

1. Поясніть, як організована міжнародна система відліку часу на Землі. Які головні причини запровадження такої системи відліку часу. ***(12 балів)***

Практичний тур.

Завдання 1. Виконуйте, використовуючи фрагмент топографічної карти. ***(15 балів)***

1. На якій відстані від екватора розташовано дитячий табір? *(1 бал)*
А. 5408 км Б. 6299 км В. 9908 км Г. 6399 км

2. Вкажіть висоту дерев (у м) в дубовому лісі, який розташований на захід від с. Дубівка. *(1 бал)*
А. 20 м Б. 21 м В. 3 м Г. 12 м

3. В якому квадраті розташована автозаправна станція? *(1 бал)*
А. 0798 Б. 9807 В. В. 0602 Г.0701

4. Виберіть на фрагменті топографічної карти три контурні умовні знаки та поясніть їх. Заповніть таблицю. *(6 балів)*

Умовні знаки	Пояснення умовного знаку

5. За топографічною картою установіть об'єкт, що розташований у точці із заданими прямокутними координатами X= 5 406 750, Y=6 300 300. *(2 бали)*
А. Лікарня. Б. Школа.
В. Автозаправна станція. Г. Церква.

6. Оцініть місцевість, зображену на карті. Чи можна тут побудувати футбольне поле? Вкажіть у якому квадраті. Наведіть мінімум два аргументи. *(4 бали)*

Завдання 2. Номенклатурний аналіз.

Уважно прочитайте географічні описи. Заповніть пропущені елементи в таблиці, визначивши назву географічного об'єкта (річки, озера, гори, вершини) або материк/океан, до якого він належить. ***(12 балів)***

№	Комплексний географічний опис / Логічна підказка	Назва об'єкта (гідрологічного чи орографічного)	Материк або Океан
1	Перетинає екватор двічі; за повноводністю поступається лише Амазонці, а за глибиною є найглибшою річкою світу		

№	Комплексний географічний опис / Логічна підказка	Назва об'єкта (гідрологічного чи орографічного)	Материк або Океан
2	Гірська система складчастості, де розташована найвища точка Західної півкулі – згаслий вулкан		
3	Найбільше за площею прісноводне озеро світу, що входить до системи Великих озер і має тектонічно-льодовикове походження		
4	Давня за віком гірська система на сході материка з найвищою вершиною горою Мітчелл		
5	Міжматерикова протока, що сполучає два океани та два моря і розділяє два материки та дві частини світу		
6	Найвищий вулкан материка, розташований на Східноафриканському плоскогір'ї поблизу екватора		
7	Річка, що впадає у затоку Сан-Хуан-дель-Норте, але знаменита унікальним водоспадом Гвадіана; найдовша річкова система світу		
8	Гірський масив, де розташована найвища вершина (за класичною межею) – гора Монблан		
9	Солоне безстічне озеро на території тектонічної западини Афар (-155 нижче рівня моря) – найнижчої точки материка		
10	Найбільша за площею затока світу (за гідрологічним режимом – море)		
11	Річка, що протече через 10 країн Європи і впадає у Чорне море, утворюючи розгалужену дельту		
12	Унікальний озерно-річковий об'єкт, що перетворюється на солоне грязьове болото у сухий сезон (16 м нижче рівня моря)		

Задача 1. Туристична група вирушила в похід з Ужгорода (висота над рівнем моря 120 м) на вершину гори Пікуй. Біля підніжжя в місті термометр показував +18°С, а барометр – 745 мм рт. ст. Якими будуть температура та атмосферний тиск на вершині гори Пікуй, якщо її абсолютна висота становить 1408 м? ***(4 бали)***

ЗАВДАННЯ
І етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з географії 2026-2027 н.р.
9 клас

Теоретичний тур

Тестові завдання (15 балів)

1.Які із зазначених виробництв належать до первинного сектора економіки?
А виробництво електроенергії, виробництво хліба
Б китобійний промисел, стрижка овець
В юридичний супровід бізнесу, банківська справи
Г житлово-комунальне господарство, будівництво.
2. Прочитайте уривок із літературного твору: *«... Ліс стояв навкруги такий старий, високий і густий, що навіть повітря здавалося спертим. Місцями просіка була залита водою, ... по обидва боки стелилося лісове болото, зелене і темне, покрите очеретами і дрібним вільшняком...»*. Укажіть заповідник, в якому описаний ландшафт охороняється як типовий.
А Рівненський Б «Михайлівська цілина»
В Ялтинський Г Дунайський.
3. Тривалість сутінків на Землі …
А скрізь однакова Б зростає від екватора до полюсів
В найбільша на екваторі Г у південній півкулі їх немає.
4. Розгляньте таблицю, яку склали геологи, досліджуючи відслонення. Визначте сумарну товщину (м) гірських порід палеозойського віку.
А 9 м
Б 14 м
В 19 м
Г 24 м

порода	*геологічний період*	*товщина (м)*
глина	тріасовий	10
вапняк	крейдовий	6
вугілля	кам'яновугільний	3
доломіт	кембрійський	11

5. Зміна типів клімату в помірному кліматичному поясі Євразії відбувається із заходу на схід у такій послідовності:
А континентальний, різко-континентальний, морський
Б морський, помірно-континентальний, різко-континентальний
В морський, континентальний, помірно-континентальний, мусонний
Г помірно-континентальний, різко-континентальний, континентальний, морський.
6. Укажіть основний спосіб вирішення продовольчої проблеми в найменш розвинутих країнах світу.
А обмеження обсягу продовольчої гуманітарної допомоги
Б сприяння підвищенню продуктивності сільського господарства
В стримування процесу «демографічного старіння» населення
Г зменшення втрат продовольства під час реалізації та споживання.
7. Яка роль товарних бірж на світовому ринку товарів?
А транспортування товарів від виробників до споживачів
Б рекламування нових товарів, вироблених у різних країнах
В залучення інвестицій і кредитів у менш розвинені країни
Г формування ринкових цін на стандартизовані товари.

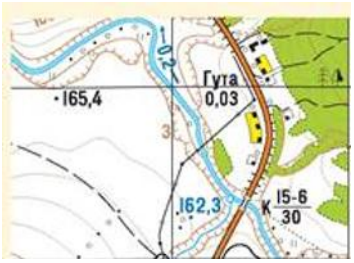
8. Дайте пораду мандрівнику, в якому напрямку йому необхідно рухатись до найближчого океанічного узбережжя, якщо він заблукав в пустелі Наміб у червні та бачить опівдні власну тінь попереду себе.
А повернути ліворуч
Б повернути праворуч
В рухатись прямо в тому ж напрямку
Г повернути назад.

9. Прочитай уривок про разючі контрасти країни: «...Одні громадяни цієї країни роблять пересадки серця, будують атомні електростанції; інші й гадки не мають, що існує колесо, писемність, і добувають вогонь тертям дерев'яних паличок. Одні купують дорогі лімузини, а інші за безцінь їх миють. Одні тяжко працюють на будівництві палаців на березі океану, інші – живуть у них...» До якого типу слід віднести цю країну?
А економічно розвинені країни «Великої сімки»
Б «малі» економічно розвинені країни Європи
Впостсоціалістичні країни з перехідною економікою
Г ключові країни (лідери), що розвиваються.
10.За даними таблиці визначте хід обчислення показника густоти населення одного з регіонів України.

Площа, тис. км²	21,8
Міське населення, тис. осіб	1520
Сільське населення, тис. осіб	980
Рівень урбанізації (%)	60,8

А 980 **:** (1520 + 980) • 100 = 39,2
Б 0,608 **:** 100 • (1520 – 980) = 328,3
В (1520 + 980) : 21,8 = 114,7
Г 0,218 • (1520 – 980) = 117,7
11. Який з показників можна обрахувати на основі статево-вікової піраміди населення?
А коефіцієнт природного приросту
Б коефіцієнт смертності немовлят
В коефіцієнт демографічного навантаження
Г сальдо міграції.
12. Якщо у країні А індекс людського розвитку вищий, ніж у країні Б, то прогнозують, що люди у країні А…
А матимуть більшу тривалість робочого дня
Б довше житимуть і більше навчатимуться
В частіше змінюватимуть місце роботи і фах
Г плануватимуть народжувати більше дітей.
13. Визначте правильне поєднання «сільськогосподарська культура – найсприятливіші кліматичні умови для її вирощування – країна, що спеціалізується на вирощуванні цієї культури».
А каучуконосні дерева – екваторіальний – Індонезія
Б бавовник – помірно континентальний – Японія
В цукрова тростина – субтропічний – Канада
Г льон-довгунець – мусонний – Єгипет.
14. У якій проєкції складаються карти Антарктиди та Арктики?
А. Циліндричній
Б. Конічній
В. Азимутальній
Г. Умовній

15.Укажіть вантажопідйомність моста, позначеного на фрагменті топографічної карти.
А15
Б 6
В 30
Г 162,3

Творче питання.

1. Для більшості країн Європи, зокрема й України, характерний процес, який у демографії називають «демографічною зимою» (або депопуляцією). Водночас у світі триває «урбанізаційний вибух». Розкрийте суть поняття «демографічна зима» та назвіть її головні причини в європейському регіоні. Поясніть різницю між процесами «субурбанізації» (характерної для розвинених країн) та «хибної (псевдо)урбанізації» (характерної для країн, що розвиваються. ***(10 балів)***

Практичний тур.

Завдання 1. Виконуйте, використовуючи фрагмент топографічної карти. ***(15 балів)***

1. Яка кількість населення в с. Дубівка? *(1 бал)*
А. 760 осіб. Б. 7600 осіб.
В. 76000 осіб. Г. 76 осіб.
2. Вкажіть висоту дерев у діброві на схід від урочища Рожківське. *(1 бал)*
А. 21 м Б. 12 м
В. 3 м Г. 7 м
3. Виберіть на фрагменті топографічної карти три умовні знаки промислових підприємств та поясніть їх. Заповніть таблицю. *(6 балів)*

Умовні знаки	Пояснення умовного знаку

4. На якому ставі (в якому він квадраті) було б доцільно побудувати міні ГЕС, враховуючи потужність потоку води (врахуйте при цьому перепад висот дна ставків). *(2 бали)*

А. 0600 Б. 0503
В. 0902 Г. 0900

5. Розгляньте карту, виявіть місця, де може бути високий рівень забруднення. Поясніть, чим саме буде забруднена територія. Які заходи Ви запропонуєте для зменшення впливу забруднення на здоров'я людей. *(5 балів)*

Завдання 2. Уважно прочитайте географічні описи. Заповніть пропущені елементи в таблиці, визначивши назву географічного об'єкта та регіон/область, де він розташований. ***(12 балів)***

№	Комплексний географічний опис об'єкта України	Назва об'єкта номенклатури	Область або природний регіон
1	Друга за висотою гора Українських Карпат та України		
2	Найвища точка рівнинної частини України (515 м)		
3	Найбільший за площею острів України, має статус національного природного парку		
4	Унікальний мальовничий каньйон річки із високими вапняковими стінами у межах Товтр, де розташоване давнє місто-фортеця		
5	Найбільше за площею прісноводне заплавне озеро України		
6	Величезна піщана арена на лівобережжі нижнього Дніпра, яка є наймолодшим за віком ландшафтом України		
7	Найглибше озеро України тектонічного походження (58,4 м)		
8	Найвищий грязьовий вулкан України (і єдиний діючий вулкан у Карпатському регіоні),		
9	Найбільша за площею затока Чорного моря, що глибоко вдається в суходіл		
10	Тектонічна структура та найвища частина Кримських гір, де розташована гора Роман-Кош (1545 м)		

№	Комплексний географічний опис об'єкта України	Назва об'єкта номенклатури	Область або природний регіон
11	Унікальна карстова печера в гіпсах, яка є найдовшою гіпсовою печерою у світі та найдовшою печерою Європи (понад 260 км)		
12	Річка, що починається на Східноєвропейській рівнині в росії, є найбільшою притокою Дону		

Задача 1. На початку року в місті проживало **150 000 осіб**. Протягом року в місті народилося 1200 дітей, померло 1800 осіб. Прибуло на постійне проживання з інших регіонів 900 осіб, а виїхало з міста 500 осіб. Обчисліть:

1. Природний приріст населення (абсолютний та у проміле ‰).
2. Сальдо міграції.
3. Чисельність населення міста наприкінці року. ***(4 бали)***

Завдання І етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2026-2027 н.р.
10 клас
Теоретичний тур

Тести

(15 балів)

Тестові завдання (15 балів)

1. Транснаціональними корпораціями (ТНК) вважаються суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють її за межами однієї країни. Розвиток якого сектору представляє одна з найбільших ТНК світу «ExxonMobil»?

А нафтогазового Б програмного забезпечення В фармацевтики та біотехнологій Г банківського.

2. Укажіть, який світовий ринок найбільше страждає від масштабного воєнного нападу рф на Україну.

А рідкоземельних металів Б валютний В ринок праці Г ринок зерна.

3. Прикладом інтеграції підприємств в Україні в глобальні ланцюги доданої вартості є…

А вихід керамічної плитки заводу «АТЕМ» (м. Київ) на ринок США

Б виробництво продукції «Цар Хліб» у с. Нові Петрівці (Київщина) на закупленому в компанії Gostol (Словенія) обладнанні

В виробництво й експорт вершкового масла ПРАТ «Лакталіс-Миколаїв» у країни Америки, Азії, Океанії

Г виробництво електронних плат на заводі американської компанії «Джейбіл» (Закарпатська область) для «Ай-Бі-Ем», «Алкатель», «Нокіа».

4. Яка з країн Європи одночасно НЕ є членом Європейського Союзу і є членом НАТО?

А Норвегія Б Франція В Швейцарія Г Ісландія.

5. Головним позитивним ефектом від міжнародного поділу праці є:

А більша ефективність національного виробництва

Б диверсифікація національного виробництва

В формування самодостатньої національної економіки

Г розвиток високотехнологічних виробництв.

6. Чим зумовлене розташування в Україні виробництва меблів здебільшого у великих містах та міських агломераціях?

А розміщенням джерел дешевої електроенергії

Б можливістю кооперування з виробниками сировини

В надлишком висококваліфікованих трудових ресурсів

Г орієнтуванням на попит місцевого населення.

7. Укажіть особливість географії нафтової промисловості світу.

А усі високорозвинені країни розробляють власні родовища нафти

Б основний чинник розвитку нафтовидобування в країнах − споживчий

В значний обсяг нафти видобувають на шельфі Світового океану

Г райони видобування нафти співпадають з районами її перероблення.

8.Визначте географічну довготу населеного пункту, якщо в ньому 14 год 40 хв за місцевим часом. У цей час у м. Києві (51° пн. ш., 31° сх. д.) місцевий час становить 12 год.

А 71° сх. д. Б 51° сх. д. В 40° сх. д. Г 82° сх. д.

9. Визначте домінуючу мотивацію транснаціональної корпорації, що зумовила розташування в Україні заводу безалкогольних напоїв корпорації «Кока-Кола» (селище Велика Димерка Київської області).

А освоєння місцевих сировинних ресурсів

Б залучення місцевої робочої сили

В проникнення на ринок продукції в країні

Гвигідна система оподаткування (офшор).

10. Райони хімічної промисловості та металургії територіально збігаються в індустріальних країнах тому, що ці виробництва …
А екологічно безпечні
Б можуть комбінуватися
В тяжіють до наукових центрів
Г орієнтуються на трудові ресурси.
11. Підприємства із виплавки первинного алюмінію у розвинутих країнах світу зосереджені …
А в одному видобувному районі
Б на узбережжях морів та біля великих гідроелектростанцій
В у портово-промислових комплексах
Г у прикордонних територіях.
12.Найближча горизонтальна лінія кілометрової сітки до точки має підпис 6065. Це означає, що від цієї лінії …
А до нульового меридіана – 6065 км або 6 065 000 м
Б до екватора – 6065 км або 6 065 000 м
В до екватора – 6065 м
Г до нульового меридіана – 6065 м.
13. Який з показників можна обрахувати на основі статево-вікової піраміди населення?
А коефіцієнт природного приросту
Б коефіцієнт смертності немовлят
В коефіцієнт демографічного навантаження
Г сальдо міграції.
14. Якщо у країні А індекс людського розвитку вищий, ніж у країні Б, то прогнозують, що люди у країні А…
А матимуть більшу тривалість робочого дня
Б довше житимуть і більше навчатимуться
В частіше змінюватимуть місце роботи і фах
Г плануватимуть народжувати більше дітей.
15. Якщо вранці сонце світить у заднє скло автомобіля, а тінь падає попереду, то водій прямує з …
А. Тернополя до Чернівців.
Б. Житомира до Києва.
В. Києва до Одеси.
Г. Полтави до Києва.

Творче питання.

1. Проаналізуйте зміни, що відбуваються у структурі паливно-енергетичного балансу світу в XXI столітті. Назвіть причини активного розвитку відновлюваної енергетики (ВЕС, СЕС, ГеоТЕС тощо) та розкрийте вплив геополітичних чинників на сучасні ринки нафти та природного газу. Які перспективи має Україна в контексті європейського «зеленого переходу»? **(12 балів)**

Практичний тур

Завдання 1. Виконуйте, використовуючи фрагмент топографічної карти **(8 балів)**

1. Вкажіть ширину проїжджої частини автомобільної дороги, що проходить від с. Дубівка до с. Рожок. *(1 бал)*

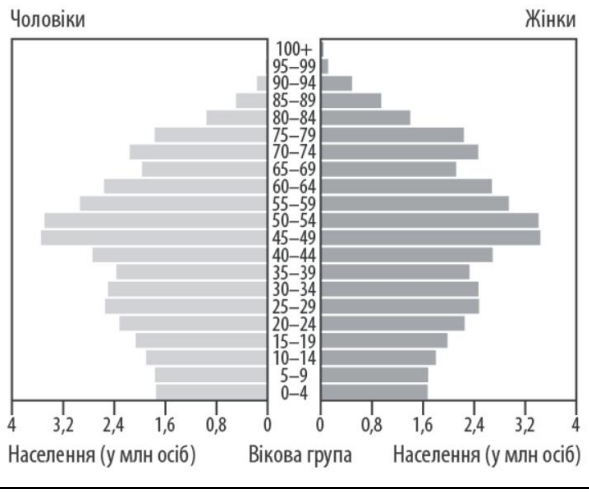
А. 7 м Б. 5 м В. 12 м Г. 8 м

2. На якій висоті розташоване джерело? *(1 бал)*

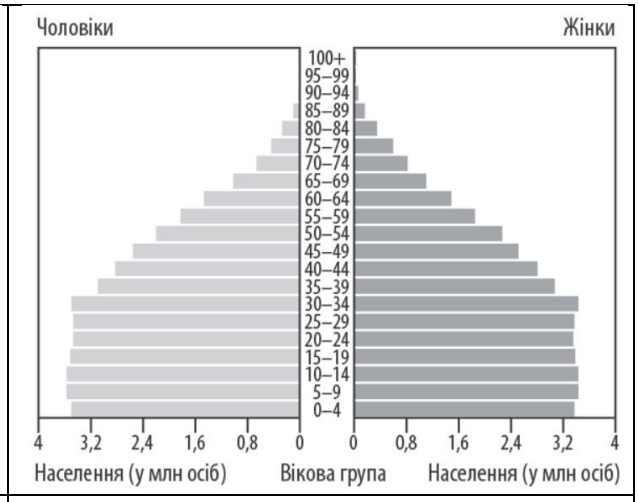
А. 177 м Б. 183 м В. 168,2 м Г. 204 м

3. Опишіть маршрут від школи с. Дубівка до саду, який на карта є у квадраті 0803. Яку відстань їм потрібно пройти? Які природні та рукотворні об'єкти вони будуть спостерігати на цьому маршруті. Чи може їх підстерігати якась небезпека, де і чому? *(6 балів)*

Завдання 2. Розгляньте наведені графічні схеми статево-вікових пірамід двох країн (**Країна А** та **Країна Б**) і виконайте завдання: **(10 балів)**

Країна А

Країна Б

1. Порівняйте ширину основи (0–9 років) **Країни А** та **Країни Б**. Поясніть, яка з пірамід відображає процес «демографічного вибуху», а яка — «демографічної зими» (депопуляції). *(2 бали)*
   Країна А _____
   Країна Б _____
2. Який тип відтворення населення відображають ці піраміди? *(2 бали)*
   Країна А _____
   Країна Б _____
3. Яким країнам притаманні такі статево-вікові піраміди як: *(2 бали)*
   У Країні А_____
   У Країні Б_____

4. Визначте різницю в структурі демографічного навантаження на працездатне населення (15–59 років) у цих двох країнах. На яку категорію непрацездатного населення (дітей чи літніх людей) припадає основне навантаження в країнах? *(2 бали)*
   У Країні А_____
   У Країні Б_____
5. Спрогнозуйте стан забезпечення трудових ресурсів у країнах через 15–20 років на основі теперішньої чисельності вікової категорії 0–9 років. Яку політику може проводити держава для перекриття дефіциту кадрів? *(2 бали)*
   У Країні А_____
   У Країні Б_____

Завдання 3. Уважно прочитайте економіко-географічні, демографічні та геополітичні описи. Заповніть пропущені елементи в таблиці (назву об'єкта/процесу або відповідну область/регіон/країну). **(12 балів)**

№	**Комплексний географічний / Економічний опис**	**Назва об'єкта, країни або явища**	**Область / Регіон / Поняття**
1	Найбільший за запасами басейн залізних руд в Україні, що забезпечує сировиною вітчизняну чорну металургію		
2	Країна-лідер за обсягом ВВП (за ПКС), найбільший у світі експортер товарів та головний осередки «фабрики світу»		
3	Найбільший центр атомної енергетики в Україні та Європі, де розташована ЗАЕС потужністю 6000		
4	Країна – світовий лідер за видобутком та експортом нафти, ключовий член та засновник ОПЕК		
5	Найбільший морський торговельний порт України за обсягами перевалки вантажів (зерно, руда, метал)		
6	Острівна держава Південно-Східної Азії, що перетворилася на один із найбільших фінансових і транспортних хабів світу («азійський тигр»)		

№	Комплексний географічний / Економічний опис	Назва об'єкта, країни або явища	Область / Регіон / Поняття
7	Стратегічна штучна водна артерія, що з'єднує Тихоокеанський та Атлантичний басейни через Центральну Америку		
8	Світовий лідер з надання аутсорсингових IT-послуг та програмного забезпечення («офіс світу»)		
9	Африканська країна з найбільшим населенням на континенті та потужними запасами нафти в басейні затоки Гвінея		
10	Найбільший центр чорної металургії та важкого машинобудування в Україні, що утворює велику міську агломерацію		
11	Ведучий центр авіабудування України, де розташоване ДП «Антонов»		
12	Карликова держава-анклав у центрі столиці, яка є найменшою суверенною країною світу за площею		

Задача 1. Геологічні запаси мідної руди умовної країни становлять 120 млн тонн. Підтверджені (добувні) запаси складають 75% від геологічних. Щорічний видобуток руди в країні становить 5 млн тонн. Обчисліть обсяг підтверджених запасів мідної руди в країні (у млн тонн). Обчисліть ресурсозабезпеченість країни підтвердженими запасами за поточного видобутку у роках. **(3 бали)**

Задача 2. Чисельність населення країни на 1 січня 2024 року становила 200 млн осіб. Визначте, якою стала чисельність населення (у млн осіб) на 1 січня 2025 року, якщо в цій країні показники руху населення у 2024 році були такими: коефіцієнт народжуваності 14 осіб на 1000 мешканців, коефіцієнт смертності 7 осіб на 1000 мешканців, сальдо міграції 300 тис. осіб. **(4 бали)**

Завдання І етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії 2026-2027 н.р.
11 клас
Теоретичний тур

Тести

(15 балів)

1.Найближча горизонтальна лінія кілометрової сітки до точки має підпис 6065. Це означає, що від цієї лінії …

А до нульового меридіана – 6065 км або 6 065 000 м

Б до екватора – 6065 км або 6 065 000 м

В до екватора – 6065 м

Г до нульового меридіана – 6065 м.

2. Яку характеристику річки використає розробник проєкту укріплення ділянок її берега з високою ймовірністю зсувів у межах населеного пункту?

А водозбірна площа басейну – 12,6 тис. км²

Б довжина річища – 346 км

В густота річкової мережі − 0,38 км/ км²

Г амплітуда коливань рівнів води -140 см

3. Визначте глобальний ланцюг доданої вартості з прикладом країни, підприємства якої перейшли з початкової ланки (постачання сировини на світовий ринок) у групу країн-лідерів за обсягом виробництва з власної сировини та експорту продукції з вищою доданою вартістю.

А видобування мідних руд → виробництво чорнової міді (Латвія)

Б заготівля деревини → виробництво паперу (Казахстан)

В вирощування соняшнику → виробництво олії (Україна)

Г видобування фосфоритів → виробництво мінеральних добрив (Єгипет).

4. Укажіть чинники, від яких залежить кількість висотних поясів у горах.

А висота гір, віддаленість їх розташування по відношенню до екватора

Б умови зволоження, наявність засніжених вершин

В крутизна схилів, наявність водних об’єктів у горах

Г експозиція схилів, континентальність клімат.

5. Визначте, який варіант відображає можливість отримати найбільшу додану вартість у ланцюгу доданої вартості продуктів переробки олійних культур.

А вирощування сої → виробництво олії → фасування олії

Б вирощування сої → виробництво макухи → реалізація макухи

В виробництво олії → фасування олії → транспортування олії

Г вирощування сої → виробництво олії → виробництво маргарину.

6. Вирішальним чинником у розміщенні підприємств виробництва титану є …

А наявність потужних ГЕС

Б наявність потужної транспортної мережі та ГЕС

В наявність родовищ поблизу промислових підприємств по виробництву титану

Г наявність дешевої електроенергії та незначна віддаленість від основних промислових підприємств-споживачів титану у зливках.

7. Який з показників можна обрахувати на основі статево-вікової піраміди населення?

А коефіцієнт природного приросту

Б коефіцієнт смертності немовлят

В коефіцієнт демографічного навантаження

Г сальдо міграції.

8. Яке співвідношення природна зона – тип ґрунту, характерний для неї, є правильним?

А тайга – бурі лісові

Б широколисті ліси – червоноземи

В вічнозелені твердолисті ліси і чагарники – коричневі
Г пустелі – каштанові.
9. Визначте правильний варіант ланцюга «форма рельєфу – генетичний тип рельєфу – геологічний процес».
А зсув – карстовий – робота підземний вод
Б кар'єр – техногенний – робота льодовика
В лійки – денудаційний – робота вітру
Г яр – водно-ерозійний – робота поверхневих текучих вод.
10. За наведеними прямокутними координатами точок з'ясуйте, яка з них знаходиться найближче до екватора.
А X= 6064350, Y= 4308500 Б X= 6066500, Y= 4307750
В X= 6067350, Y= 4309250 Г X= 6066750, Y= 4307150
11. Яка з перелічених характеристик НЕ є ознакою топографічної карти?
А загальногеографічна за змістом
Б майже немає спотворень
В має масштаб від 1:200 000 до 1:000 000
Г відображається кілометрова сітка.
12. Антон з товаришами пішов у ліс по гриби. За яким азимутом йому потрібно повертатися з лісу, якщо його шлях відхиляється від північного напрямку ліворуч на 34°?
А 34^0 Б 394^0 В 326^0 Г 214^0.
13. Дайте пораду мандрівнику, в якому напрямку йому необхідно рухатися до найближчого океанічного узбережжя, якщо він заблукав у пустелі Наміб у червні та бачить опівдні власну тінь попереду себе.
А повернути ліворуч
Б повернути праворуч
В рухатись прямо в тому ж напрямку
Г повернути назад.
14. Прикладом міжнародних територій на політичній карті світу є
А Гібралтар Б Антарктида В Швейцарія Г Ватикан
15. Укажіть один з основних чинників формування глобальної економіки.
А сповільнення демографічного вибуху в світі
Б захист національних економік від конкуренції
В діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК)
Г активізація протестних рухів антиглобалістів

Творче питання:

1. Охарактеризуйте основні види рухів Землі як космічного тіла, проаналізуйте їхній безпосередній та опосередкований вплив на географічну оболонку. Докладно розкрийте механізми формування планетарних наслідків цих рухів. Відповідь проілюструйте чіткою структурно-логічною схемою **(10 балів).**

Практичний тур

Завдання 1. Виконуйте, використовуючи фрагмент топографічної карти. **(7 балів)**

1. На якій відстані від екватора розташовано дитячий табір? *(1 бал)*

А. 5408 км Б. 6299 км В. 9908 км Г. 6399 км

2. Вкажіть висоту дерев (у м) в дубовому лісі, який розташований на захід від с. Дубівка. *(1 бал)*

А. 20 м Б. 21 м В. 3 м Г. 12 м

3. В якому квадраті розташована автозаправна станція? *(1 бал)*

А. 0798 Б. 9807 В. В. 0602 Г.0701

4. За топографічною картою визначте географічні та прямокутні координати автозаправної станції *(4 бали)*

Географічні координати_____

Прямокутні координати_____

Завдання 2. Дайте визначення географічних термінів. ***(5 балів)***

1. Дефляція –
2. Заказник.
3. Рифт –
4. Ізобати –
5. Сумарна сонячна радіація –

Завдання 3. Географічна номенклатура та провідні центри світового господарства.

Проаналізуйте картографічні та економічні дані. Заповніть пропущені елементи в таблиці, вказавши країну/регіон розташування об’єкта або його функціональне значення у світовій економіці та політиці. **(10 балів)**

№	Географічний об’єкт	Країна / Регион розташування	Господарське, транспортне або геополітичне значення
1	Порт **Роттердам**	_____	Найбільший морський порт Європи («морські ворота»), потужний нафтопереробний та логістичний вузол.
2	Мегаполіс **«Босваш»**	США (Північно-Східне узбережжя)	_____
3	**Суецький канал**	_____	Найкоротший морський шлях між Європою та Азією; з'єднує Середземне та Червоне моря.

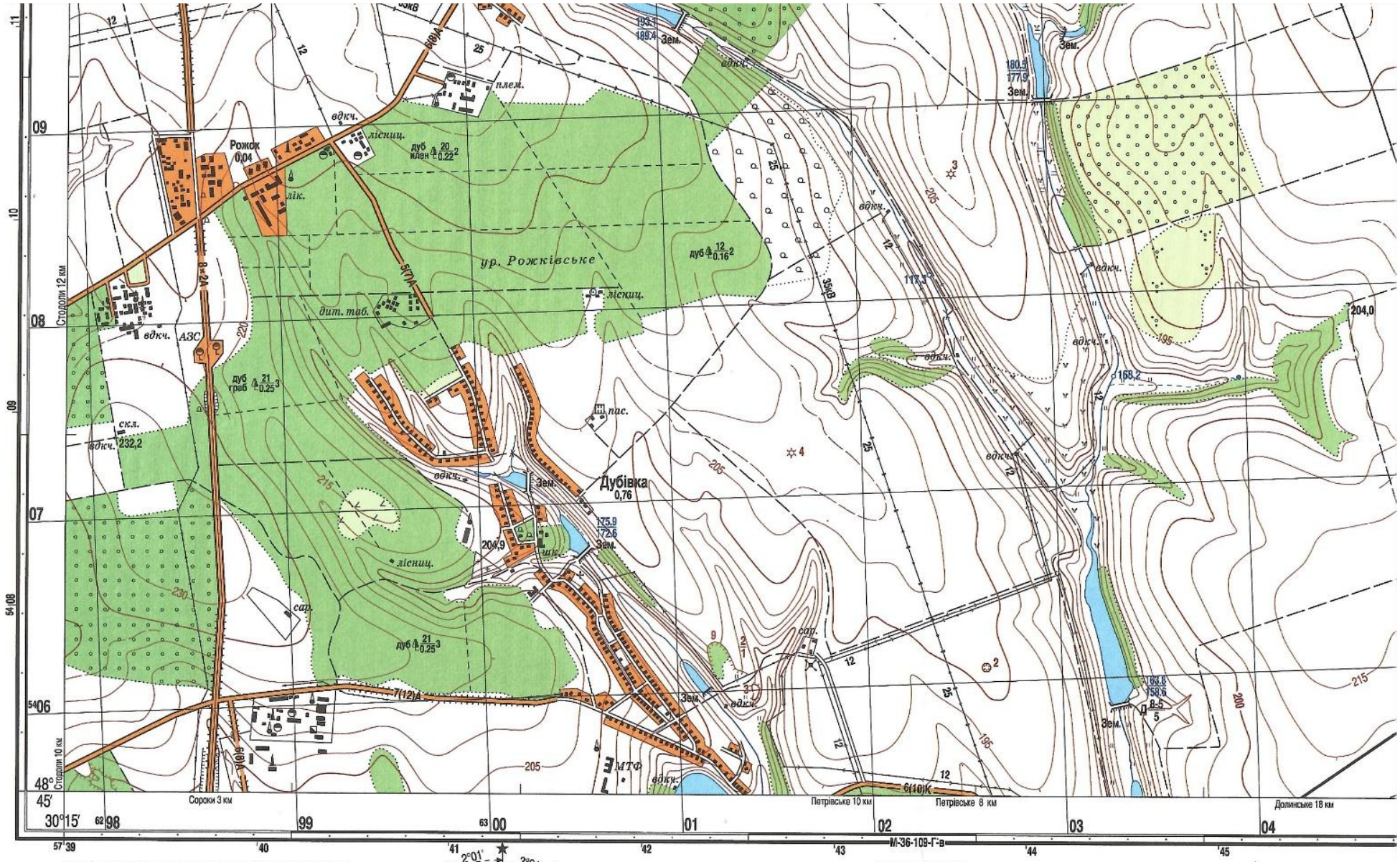
№	Географічний об’єкт	Країна / Регион розташування	Господарське, транспортне або геополітичне значення
4	**Силіконова (Кремнієва) долина**	_____	Провідний світовий центр високотехнологічних розробок, ІТ-індустрії та венчурного бізнесу.
5	Місто **Брюссель**	Бельгія	_____
6	Порт **Шанхай**	_____	Найбільший у світі морський контейнерний порт за вантажообігом.
7	**Рурський басейн**	Німеччина	_____
8	**Панамський канал**	Панама	_____
9	Космодром **Куру**	_____	Головний європейський екваторіальний космодром (Європейське космічне агентство — ESA).
10	Фінансовий центр **Сіті**	Велика Британія (Лондон)	_____

Завдання 4. Позначити на контурній карті відомі курорти України відповідними номерами:

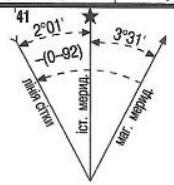
1 – Трускавець; 2 – Моршин; 3 – Яремче; 4 – Миргород; 5 – Шаян; 6 – Коблеве; 7 – Хмільник; 8 – Затока; 9 – Бердянськ; 10 – Євпаторія. **(10 балів)**

Задача 1. Визначте похил ділянки гірської річки (в м/км), довжиною 15 км за умови, що температура насиченого вологою атмосферного повітря у верхній частині становить 11,6 ˚С, а у нижній 13,4 ˚С. **(7 балів)**

Схилення на 2009 р. східне 3°31′ (0-59). Середнє зближення меридіанів західне 2°01′ (0-33). При прикладанні бусолі (компаса) до вертикальних ліній координатної сітки середнє відхилення магнітної стрілки східне 5°32′ (0-92). Річна зміна схилення східна 0°02′ (0-00). Поправка в дирекційний кут при переході до магнітного азимуту мінус (0-92).
Примітка. В дужках показані поділки кутоміра (одна поділка кутоміра = 3,6′).

1:25 000
в 1 сантиметрі 250 метрів

м 1000 750 500 250 0 1 км

Суцільні горизонталі проведені через 5 метрів
Балтійська система висот

